

har citeret den højtærede Statsministers tidligere Udtalelser — tillade mig at citere den højtærede Kirkeminister. Han udtalte i Oktober 1915: „Det har vist sig, at Flyvemaskinen er et af de bedste Efterretningsmidler“ — det er den ved Siden af, at den nu er Artilleriindskydningsmiddel — „I gamle Dage anvendte man Rytteri hertil, men dette har jo nu paa dette Omraade ikke nær den Betydning som Flyvemaskinerne. Derfor er det vigtigt at have dem i tilstrækkeligt Tal; navnlig her paa Sjælland, hvor det meste af vort Forsvar findes“ — nu skal det meste af vort Forsvar jo lægges over til Jylland, og altsaa maa de være i Jylland — „vilde det være overordentlig heldigt, om man kunde faa Flyvewæsenet saaledes indrettet, at det kunde være til fuld Nytte for Hæren til enhver Tid baade med Hensyn til at bringe Efterretninger og med Hensyn til at deltage i det virksomme Forsvar“ — altsaa in casu til Støtte for Artilleriet — „Jeg kan ikke tænke mig andet, end at der maatte kunde skaffes flere. Saa vidt jeg forstod, kunde jo noget af Materiellet laves herhjemme, og Motorer kunde vel skaffes fra Sverige, hvorfra vi, saa vidt jeg forstod, allerede havde faaet bestilt saadanne. Jeg ser ikke rettere, end at vor Hær vilde være vel tjent med at have mange flere Flyvemaskiner end nu. De 5, vi har, og 1 til, eller hvad det var, er jo langtfra tilstrækkelige; der maa være en 30—40 Stykker, og der maa uddannes et Korps af Flyvere, som virkelig kan betjene dem baade under den ene og den anden Form.“

Det var, hvad den højtærede Kirkeminister i Efteraaret 1915 havde at sige om den Ting, og der er vel ikke det Menneske, der har beskæftiget sig en lille Smule med Verdenskrigens Historie, som ikke er klar paa, at i Oktober 1915 var Flyvewæsenet som Krigsmiddel just lige i sin Vorden, medens dets Betydning efter Krigens Udgang og ogsaa i Krigens sidste Aar baade som Efterretningsvæsen og som Støtte for Artilleriet er mange Gange fordoblet. Der er altsaa atter et Punkt, hvor Forslaget, som det foreligger, vil briste, hvor det vil vise sig at briste, hvis Stykken skal anvendes til Felthær.

Det forekommer mig, at naar en saadan Kritik kan rejses med Hensyn til Hærens væsentlige Vaaben, Infanteriet og Artilleriet, saa er det i Grunden underordnet, hvad man kan sige om Resten, om der herimod kan rettes større eller mindre Kritik. Jeg ved, at der fra Gene-

ralinspektøren for Ingeniørerne er fremsat en meget skarp Kritik af Regeringens Forslag, som det forelaa. Denne Indberetning fra Generalinspektøren for Ingeniørerne blev der ikke taget Hensyn til i Militærforliget, som det oprindeligt var formet, men i sidste Øjeblik kom man — jeg ved ikke hvorledes — under Vejr med, at der var en saadan Indberetning fra Generalinspektøren, og i Huj og Hast — det var derfor, det trak saa længe ud med Formuleringen — fik man indsat nogle Ændringer for Ingeniørkorpsets Vedkommende, som nu nogenlunde tilfredsstiller Generalinspektøren. Men det er atter et Vidnesbyrd om, med hvilken Skødesløshed og med hvilken Letsindighed denne Reform udarbejdes og søges gennemført.

Jeg vil gerne endnu nævne de øverste militære Autoriteters Udtalelser om Forliget. For General Lembckes Vedkommende er der en Udtalelse, der lyder saaledes — han har sendt den til mig —: „Jeg betragter en Ordning af Forsvaret som den, det saakaldte Militærforlig hviler paa, for ganske ufyldstgørende, og jeg maa derfor paa det bestemteste udtale mig imod dets Vedtagelse. Dette mit Standpunkt kan De frit citere, naar og hvor De vil, dersom der er Brug for det.“ Jeg har tilladt mig at citere det her, jeg tror, der er Brug for det her. Chefen for Generalstaben, General Louis Nielsen, sagde til mig forleden Dag: „Det er ganske umuligt paa Grundlag af denne Ordning“ — altsaa den, som nu foreligger ved det saakaldte Forlig, væsentlige eller uvæsentlige Ændringer vil jeg overlade til de ærede Medlemmer Hr. Pürschel og Hr. I. A. Hansen at skændes om — „at lave en Feltplan“, for man ved ikke, hvad man kan gøre Regning paa, man ved ikke, hvad der holder, og hvad der ikke holder. Hans Souschef, Oberst Pagh-Hansen, gjorde mig som sagt forleden opmærksom paa, at han havde skrevet til Optagelse i „Berlingske Tidende“, at alene som Følge af den lave Befalingsmandselevprocent burde Forliget væltes. Han har til mig sagt — jeg tør rolig sige det her, for det er en Mand, der har moralsk Mod til hvor som helst at staa ved sin Mening, naar han mener, den er saglig vel begrundet —: Dersom jeg sad i det konservative Parti ved Siden af Dem, stemte jeg selvfølgelig med Dem, mod Forliget. Generalinspektør Møller har, kan jeg sige, udtalt sig nøjagtig paa samme Maade som de to foregaaende, jeg har citeret, og hvad General Knudsen angaar,